Regd No. M. 3815

10304

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్థవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౮ ● హైదరాబాదు దక్కను ● స్వభాను మార్గశిర శు. ౫ (౨౭-౧-౧౯౪౩) 3వ గురువారము ● సంచిక ౯౭

నవరణ

సంపాదకీయ శీర్షికను ఖాదీ ప్రచారమునకు మారుగా హిందీ ప్రచారము అని చదువ వలెను.

తూర్పు బెంగాలుపై జపాను విమానాలు

హిట్లరు సంధికై ప్రాకులాడుచున్నాడను వదంతులు

ఇండియా

ఇండియాలో తూర్పు బెంగాలురాష్ట్రమందలి ఫెనిజిల్లామీదికి నవంబరు ౨౮ తేది ఉదయం జపానీయ విమానాలువచ్చినవి. క్రిందినుండి బ్రిటిషు విమానాలు వాటిని ఎదిరించి వాటిలో నొకదానిని నాశనముచేసినవి. మూటిని చెడగొట్టగలిగినవి. జపానీయ విమానాలవల్ల ఫెనిజిల్లాలో కలిగిన నష్టము కొద్దియని ప్రకటించబడినది. బ్రిటిషు విమానాలలో నొకటి కనిపించుటలేదు.

బర్మా

బర్మాలో అరకాను ప్రదేశమందు బ్రిటిషు సేనలయొక్కయు పెట్రోలుదళములసంఘర్షణలు జరుగుచున్నవి. జపానీయసేనల వశములోనుండె ప్రదేశములపై బ్రిటిషువిమానాలును అమెరికను విమానాలును బాంబులువేయుచు జపానీయులకు నష్టములను కలిగించుచున్నవి.

చైనా

చైనాలో జపానీయసేనలు చంకీగకు పోవ్వ... [illegible]

హిట్లరు సంధి ప్రయత్నాల వదంతులు

[illegible]

ముందేవో గొప్ప సంఘటన

[illegible]

ఆటలీ

[illegible]

రష్యా

[illegible]

పసిఫిక్ ప్రదేశము

[illegible]

లెబనాన్

[illegible]

ధాన్యాలపహాఋ

ఆజ్ఞలు జనగామతాలూకా ప్రజలకష్టాలు:

[illegible]

కాశీవిద్యాపీఠమందు హిందూమతబోధ ఏర్పాటు

కాశీలో హిందూవిద్యాపీఠమునయొక్క ... వారు నవంబరు ౨౮ తేదీన సభాలో ... వైస్ ఛాన్సెలరులను సర్ యస్. రాధాకృష్ణన్ గారు ప్రతిసంవత్సరమువచ్చినట్లే ఉపన్యసించిరి.

విద్యాపీఠము ... రాధాకృష్ణన్ గారు చెప్పిరి:

"ఈ విద్యాపీఠమునయొక్క ప్రధానోద్దేశ్యము ... [illegible]

... అని రాధాకృష్ణన్ గారు చెప్పిరి;

పైవిషయాలన్న, దృష్టియందుంచుకొని ప్రభుత్వమువారు ... ఈ ధాన్యపు వసూలు ... [illegible] ... అయ్యియున్నదని సూచించుచున్నాము.

సి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి
(జనగామ తాలూకా ఆంధ్రమహసభ కార్యదర్శి)

గోలకొండ పత్రిక

వృషభాను సం॥ర మార్గశిర శు॥ ౫ గురువారము

ఖాదీ ప్రచారము

కాంగ్రెసువారు అఖిల హిందూస్థానమందు ఇంగ్లీషుకు మారుగా హిందీని రాష్ట్రభాషగా అనగా సార్వజనీన భాషగా చేయుటకై 'సహాయ నిరాకరణోద్యమము నాటినుండి బాగా ప్రచారము చేసినారు. ఇంగ్లీషునకు మారుగా దానిని స్థాపించుట బాగానేయున్నది కాని దానిలో నాలుగు లోపాలున్నవి. దానికి ఒక స్థిరమగు లిపిలేదు. ఉర్దూలిపి కావలెనని తురకలు, నాగరలిపి కావలెనని హిందువులు తగవులాడుచునేయున్నారు. ఈరెండులిపులలో ఉన్నట్టి లోపాలు భారతదేశములో బహుశా ఏ లిపిలోను లేవు. నాగరలిపిలో అరబీ ఫార్సీధ్వనిలిపులు కొన్నిలేవు. పైగా దానిలిపులు నాలుగుదిక్కుల నడచును. కొన్ని అక్షరాలకు ఏడుమూరులు కలము తిప్పి వ్రాయవలసివచ్చును. ఓ అను అక్షరాన్ని నాగరలిపిలో వ్రాసిచూచితే తెలియును. ఉర్దూ లేక ఫార్సీలిపిలో సంస్కృత దేశీభాషలుతప్పులు లేకవ్రాసి తప్పులు లేకుండా ఉచ్చరించుటకువీలుకొన్ని వీలులేదు. పర్యవసానం ఏమంటే అఖిల భారతభాషల కన్నింటికిన్ని సమానమగు ఒక సమగ్రసులభ లిపిని కనిపెట్టి శాసనంద్వారా ప్రచారము చేయవలెను. రెండవలోప మేమనిన హిందీఅనియు ఉర్దూఅనియు రెండుభిన్న శాఖ లేర్పడినవి. హిందీవారు సంస్కృతానికి దాసులు. ఉర్దూవారు ఫార్సీ అరబీలకు గులాములు. మతావేశముతో హిందూ ముసల్మానులు ఉభయభాషలలో క్రోధముతో సంస్కృత, ఫార్సీ, అరబీముక్కలను బాగా జొరపెట్టుచున్నారు. పర్యవసాన మేమనగా హిందీని అర్థముచేసుకొనుటకు దేవభాషను చదువవలసియుండును. ఉర్దూను (అందులో ఉస్మానియా [వి.వి.] ఉర్దూను) అర్థముచేసుకొనుటకు ఫార్సీనేకాక అరబీనికూడా చదువవలెను. ఆరు నెలలలోగా మా "హిందూస్థానీ"ని నేర్చుకోవచ్చును అన్నమాటకల్లయై పోయినది. మూడవలోప మేమనిన ఈ హిందీ హిందూస్థానీ ఉర్దూ అను త్రిశాఖాత్మకభాష వింధ్య హిమాలయ మధ్యకొంత హైద్రాబాదు ప్రభుత్వములో కొంత తప్పితే ప్రపంచములో మరెక్కడను చెలామణి యగుటలేదు.

ఈ మూడు లోపాలతోపాటు నాలుగవలోప మొకటి విశిష్టరూపము తోచినది. అదేమనగా హిందుస్థానీ (హిందీ ఉర్దూలకు సమానముగా వాడుపట్టి) భాష ఇతరదేశ భాషలపై దాడి వెడలినది. అప్పుడే తనకు ఢిల్లీ మొగల్ సామ్రాజ్యము చేజిక్కినదని హిందూస్థానీ పగటికలలు కనుచున్నది. "నేను బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును దివాలాతీయించే దానికి ప్రధానమంత్రి నైనానను కొన్నారా? కల్ల కల్ల!!" అన్న చర్చిల్ మహా ప్రధానశేఖరుండు ఆరునెలలకు పూర్వమన్నమాటను ఈ హిందూస్థానీ విన్నదోలేదో? అప్పుడే హిందీయున్నూ ఉర్దూయున్నూ నేనే హిందూస్థానసామ్రాజ్యము నేలుతానుఅని ముష్టాముష్టి పోరాడుటకు మొదలుపెట్టినవి. సామ్రాజ్యదర్పాలలో ఉన్నందున వీటికి ఇతరభాషలు కానరావు. తెలంగీఅంటే దేశంగీ అంటారు. అర్వ (అరవం) అంటే గిర్వీ అంటారు. మరాటీ అంటే మరా అంటారు. దక్షిణభాషలంటే అరే అవి మద్రాసీభాషలు. అవి పసరములు మాట్లాడేభాషలుఅనిఅంటారు.ఇవంతా మా కపోల కల్పితములని భావింపకుందురుగాక. గత సంవత్సరము ఒక ఆంధ్రాభిమానియగు తెనుగు ముసల్మాను అలీఘఢ్‌లో చదువుతూ అక్కడి నుండి మా పత్రికలో తెనుగులోనే వ్రాసియుండెను. "ఆంధ్ర తమిళాది భాషలను ఉత్తమ హిందూస్థానములో గౌరవదృష్టితో చూడరు. అవి జంతువుల భాషలవంటివి అని అంటాం." అని అతనుకూడా విచారపడియుండెను. ఈ విధముగా ఉర్దూ హిందీ భాషలవారిలో నిరర్థకము, అనర్థకము అయిన గర్వముండినను కాంగ్రెసుఅ దేశాన్ని అందు ముఖ్యముగా మహాత్మాగాంధీగారి నైతికపు ఫర్మానాను పురస్కరించుకొని ఇతరభాషలవారు హిందూస్థానీని భక్తితో నేర్చుకొనుచున్నారు. తమ భాషలను గూడ సరిగా నేర్వక పరభాషనే బాగా నేర్చుకొనుచున్నారు. అందు పరీక్షలిచ్చి కడతేరి తత్పరీక్షకు లిచ్చిన కాగిదము సనదులను భద్రముగా గోడలపై తగిలించుకొనుచున్నారు. ఆర్యసమాజము వారును తమ ప్రచారమును హిందీలోనే చేయుదురు. ఇప్పుడిప్పుడు కొందరి తీవ్ర విమర్శలవల్ల కాస్త కూస్త దేశభాషలవైపు వాచికముగానైనను ఆదరమును ప్రకటించుకొను చున్నారు. ఈరాష్ట్రములోని తెనుగు ఆర్యసమాజ ప్రచారకులు కొత్త తెనుగును సృష్టించుచున్నారు. హిందీ జాతీయములను తెనుగు పదములలో చేర్చి వాడుచున్నారు. ఈ విధముగా హిందీ ఉర్దూలు దేశీభాషలకు ఉపకారానికి మారుగా అపకారమే యెక్కువగా చేయుచున్నారు. హైదరాబాదు సంస్థానంలో ఉర్దూ నిర్బంధముకలదుకదా. మద్రాసు మున్నగు రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు అధికారములోనికి వచ్చిననాడు హిందీ నిర్బంధము చేయలేదా? ఇంత బలీయమైన సరసములో దేశభాష లెట్లువృద్ధియగును. హిందీభాషా పునఃప్రతిష్ఠాపనాచార్యులగు గాంధీగారు ఇతరభాషల కపచార మెన్నడును తలపలేదు, కాని గురువుకు శిష్యులే తిరుమంత్రోపదేశము చేయుట కలియుగ లక్షణాలలో ముఖ్యమైన లక్షణము!

దీనిభావి పరిణామ మేమి? అని ప్రశ్నించవచ్చును. ఈధోరణి ముదిరినచో అందరికిన్ని నాశనం అని జోస్యము చెప్పుచున్నాము. పరభాషలో సత్తావుంటేపరులు నేర్చుకొంటారు. పరభాషలో వ్యవహారసౌలభ్యముంటే దాన్ని సాధించుతారు. కేవలం ప్రభుత్వబలమును పోలీసుబలమును శాసనబలమును ఆధారముగా చేసుకొని పరభాషను పరుల నెత్తులపై రుద్దితే వీలు కలిగిన క్షణమే దాన్ని మేలైన విలాయితీసబ్బులతో కాకున్న స్వదేశీ సీకాయతోనైనా కడిగివేస్తారు. బలవంతము చేస్తే హిందీని ఉర్దూను అసహ్యించుకొంటారు. అదేధోరణి యిప్పుడు ద్రావిడభాషల మాట్లాడువారిలో మొదలైనది. మాభాషలను హిందీ ఉర్దూ వారు గౌరవించితే మేము వారి భాషలను గౌరవింతుము. మాభాషలకుయథార్హస్థానమును వారిచ్చితే మేమును వారి భాషలకు మాహృదయాలలో స్థానమిస్తాము. మమ్ము బాధించితే మాకుశక్తి వచ్చేవరకు ఓరకుంటాము కాని శక్తి వచ్చిననాడు ప్రతిఘటించి తీరుతాము. ఇది ప్రస్తుతధోరణి. హిందూస్థాన కల్యాణమును కోరే వారంతా భాషా సమస్యను హృదయ వైశాల్యములతో, నమ్రభావముతో, సర్వసామరస్యముతో సరసతతో పరిష్కరింతురుగాక, లేకుంటే చాలా అపచారము జరుగును.

దేశీ వస్త్రప్రదర్శనము

మ. ఘ. వ. నిజాంగారి
సూక్తిముక్తములు

౨౬నవంబరునాడు హైద్రాబాదు నగరంలోని బాగెఆమాలో అరవ మల్కీప్రదర్శనముజరిగెను. దాని ప్రారంభోత్సవమును మ.ఘ.వ. నిజాంగారు చేసిరి. వారికి ప్రదర్శనాధికారులు సన్మానపత్రమర్పించిరి దానికిజవాబుగా శ్రీవారిట్లు చెప్పిరి.

ఇట్లుచెప్పుట రెండవమారు. కొత్తకొత్త పరిశ్రమలువచ్చినవి. వాటినిచూడ కుతూహలుడను. వస్త్రనిర్మాణాభివృద్ధిలో నాకు చాలా అభిమానం. ఫ్యాక్టరీవారలు కూలీలు ఇద్దరున్నూ తృప్తిగా వృద్ధికిరావలెనని కోరుతాను. మంచి అవకాశాలు దొరికినప్పుడు పరిశ్రమలు స్థాపించుటలో నా ప్రభుత్వమున్నూ బాగాసాయపడును. వ్యవసాయానికి నీరుదొరకుటతోపాటు మెషీనులునడుచుటకువిద్యుత్తును సిద్ధముచేయుటకు నా ప్రభుత్వము వారు తొందరగా ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. మెషీనులతోబాటు హస్తపరిశ్రమలవైపు కూడా శ్రద్ధవహించవలెను. మగ్గాలపై నేయువారి సహాయమునుగూర్చి ప్రభుత్వము ఆలోచించుచున్నది. కూలీల హక్కులనుగూర్చి కూడా ఆలోచించుచున్నది. ఈరాష్ట్రములో సిద్ధమగు వస్తువులు లోపల బయటా అమ్మించు ఏర్పాట్లవిషయములో ఈప్రదర్శన సమితివారు శ్రద్ధవహించవలెను

నాప్రియమైన ప్రజల సుఖస్థితిని చూచుటకన్న నాకు మించిన ఆనందము లేదు.

మాడరేటక్కూర్ విద్యార్థివేతనములు కోరు విద్యార్థులు బహుమూనెల తుదిలోపల ఆఫీసుల ప్రెస్సులలో దొరకు ఫారములపై వ్రాసి యియ్యవలెను.

* *

పెట్రోలు హై. నగరములో మళ్లీ కావలసినంత దొరుకుతుందని వివరాలతో ప్రసన్నవారు ప్రకటించుచున్నారు.

హైద్రాబాదు వెస్లియన్ చర్చివారు ప్రధానామాత్యులను ఆహ్వానించిరి. వారువిజయముచేసిరి.వారి గౌరవార్థము వారు సన్మానపత్రమర్పించిరి. ప్రధానామాత్యులు క్రైస్తవుల మానవ సేవను బహువిధాల ప్రశంసించెను. చర్చిసంఘము వారు తమ ప్రభువుపై తమ అఖండభక్తిని వెల్లడించిరి. ప్రభువుగారికి దీర్ఘాయురస్తుఅని ప్రార్థించిరి— తర్వాత తమకార్యాలకు తమబంగ్లాలకుఇదివరలో సర్కారువారిచ్చుచున్న ద్రవ్యము చాలదనియు దానిని హెచ్చించవలెననియు ప్రార్థించిరి. ప్రధానామాత్యులు అదేక్షణం ౧౦౦౦ రూ॥ తాత్కాలికంగా ప్రభుత్వంనుండి యిచ్చుచున్నామని తెలిపిరి. మరియు నెలనెలకిచ్చే ద్రవ్య సహాయమును ఇప్పింతుమని వాగ్దానంచేసిరి.

గౌ॥ సర్ రామస్వామి మొదలియారుగారు వైస్రాయి మంత్రిసభాసభ్యులు ౨౬నవంబరునాడు హైద్రాబాదు విచ్చేసిరి. వారుఆనాడు బాగే ఆమాలో ఉపన్యసించిరి. ప్రధానామాత్యు లధ్యక్షత వహించిరి. ఆనాడు బెంగుళూరికి వెళ్ళిపోయిరి.

* *

హైద్రాబాదుపరిశ్రమల ప్రదర్శనము ప్రారంభముకానున్నది. రాత్రింబగళ్ళుకట్టడములు కొత్త దర్వాజానిర్మాణము. అలంకారాలుచేస్తున్నారు. పరిశ్రమాశాఖవారు ౨౫౦౦౦ ఇచ్చినారు. వేరే ౫౦౦౦రూ॥ ప్రభుత్వమిచ్చినది. ఇదివరలో ౧౦౦౦ పల్లెటూరిపనివారలో మంచితెలివిగలవారికి బహుమానాలిచ్చుటకు అంగీకరింపబడెను.

ఉస్మానియాకళాశాల ఈ ౧౦ దినాలనుండి మూతపడియుండెను. యీదినం సోమవారమునుండి మరల ప్రారంభమగునని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

* *

ఇంగ్లీషులో ఒకఉపన్యాసము ఈనాటి అవసరాలను గురించి వగైర థియొసాఫికల్ మందిరములో శుక్రవారం ౩ డిసెంబరునాడు సాయంత్రం ౫॥ను డి జరుగును. రాపోలు తిరుమలరావుగారుపన్యసింతురు.

* *

ఆంధ్రమహాసభా ప్రతిధ్వని

ఒక అధికొల్లాసికి జెయిల్

హైద్రాబాదు నగరములో గతఆంధ్రమహాసభ సందర్భములో ఈశ్వరరావు అనే యువకుడు జాతీయయుద్ధం, ప్రజాశక్తి, అనే పత్రికలు అమ్ముచూ కొన్ని ఆక్షేపణీయ నినాదాలు చేసినందుకుఅతన్ని విచారించి నేరము స్థిరపరచి రెండునెలలు కఠిన జెయిలుశిక్ష అనుభవించుటకున్నూ ౫౦ రూ॥ జుర్మానా చెల్లించుటకున్నూ న్యాయస్థానంవారు శిక్షవిధించిరి.

చిల్లరకరువు లేదు

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు.

ఈ పదిదినాలలో ౨౫లక్షలకుపైగా చిల్లరను టంకసాలలో ముద్రించి జిల్లాతాలూకా ఖజానాలకు పంపబడినవి ఇక చిల్లరకరువుండదు.

బేంకులన్నిటిలోకూడా చిల్లరయిచ్చేఏర్పాటు చేసినారు.

చినిగిచెడిన ఒక్కరూపాయినోట్లు మంది తీసుకొనరని విన్నాము. చినిగిచెడినవోట్లను అన్ని సర్కారీఖజానాలలో వాపసుతీసుకొని కొత్తవి ఇయ్యగలరు.

ఎవ్వరైనాసరే చిల్లరయిచ్చునప్పుడు వట్టం అని యేమైన పట్టుకుంటె వెంటనే దగ్గరి పోలీసు స్టేషన్‌లో తెలిపేసి, వారికి శిక్షయియ్యబడును.

ని. రా. ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు

హైద్రాబాదు (దక్షిణ)

రాష్ట్రీయ ఆంధ్రమహాశయులకు విజ్ఞప్తి

మహాశయులారా!

మన తెలంగాణమున కిప్పటికొక ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తేర్పడి, రాష్ట్రీయులలో మాతృభాషాభిమానమును, సారస్వతాభివృద్ధిని, సంస్కృతి ప్రచారమునుగావించు కృషిజేయుచున్నదని తమకెల్లరకును విశదమే. ౨లక్షలకుపైగా మనరాష్ట్రమున ఆంధ్రులుండియు, తెలంగాణమున తెనుగుభాష నామమాత్రావశిష్టముగానున్న సమయమున ఈపరిషత్తు తొమ్మిదిజిల్లాల సారస్వత బాధ్యతవహించి ధీరముగా కలుగుచుండుట యెవ్వరికి సంతోషకరముకాదు? పరిషత్తు ప్రణాళికలో క్రమముగా ఉపన్యాసాదులు, గ్రంథరచన, పరీక్షలు, పత్రికాముల ద్వారమున సారస్వతరక్షణ ప్రచారమునుజేయుట, విద్వాంసుల రచనలను సేకరించి అర్హతగలది బహుమతులనిచ్చి ప్రోత్సహించుట, జిల్లా, తాలూకా, గ్రామాదులలో పరిషత్తు సమితులనుస్థాపించి ప్రజాహృదయములలో భాషాభిమాన బీజము నాటుట మున్నగు కార్యములు చేర్పబడియున్నవి. వీటిలో ప్రతియొక్కటియు ద్రవ్యసాధ్యమైనదే కాని ఊరక నెరవేరునదికాదు. మనరాష్ట్రమున సంస్థానాధిపతులు, దేశముఖ్యులు, జీవనిధ్యాగపురు, ధనాఢ్యులకును ఏమాత్రము కొఱతలేదుగదా కాని వారియందలి హృదయమలిన్యపరిష్కృతుపున నాకర్షింపబడియోనా, నిర్వాహకులకు ధనభావము వలని భయము బొత్తిగానుండదనియెఱుగుదుము. అందుచే ఇప్పటి పరిస్థితులలో పెద్దయెత్తులకు పోక ఈసంవత్సర ప్రణాళిక నాచరణలో పెట్టగలుగుటకు కేవలము ౨౦౦౦ రూ॥ మొత్తమునకై మాత్రమే పరిషత్కార్యనిర్వాహక సభ్యులమగు మేము విజ్ఞప్తిచేయుచున్నాము. పరిషత్తు ఎట్లు మన జాతీయసంస్కృతి సారస్వతముల రక్షణకై పూనుకొన్నదో దూరదృష్టితో ఆలోచించి ఆంధ్రులందఱును తమతమశక్తికి తగినట్లుగా దీనికి సాయపడుట మిక్కిలియవసరమని విన్నవించుచున్నాము. సూక్ష్మగ్రహులగు మీకు ఇంతకంటె విపులముగా చెప్పవలయునా? విరాళము లీయఁగోరువారు, పరిషత్తునకు కోశాధ్యక్షులగు శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారి పేర గానిలేదా పరిషత్సభ్యులు ప్రచారమునకై వచ్చినప్పుడు సముఖముననుగాని యిచ్చి రశీదు పొందవచ్చును.

ఇట్లు
కార్యనిర్వాహక సభ్యులు

అక్రిక లాభాల పన్నును హై. దాబాదు ప్రభుత్వమువారి క్రింది సవరణలతో అమలుపెట్టుచున్నారు. ౧౩౫౩ ఫసలీ లాభాలకు పన్ను లేదు ౧౩౫౪లోని లాభాలపై నూటికి ౨౫రూ॥ పన్ను ౧౦రూ॥ ధర్మవృత్తి పరిశ్రమపైపన్ను. కాస్త ధర్మవృత్తి ఎక్కువగా విధించినారు.

* *

రెడ్డిహాస్టల్ రజతోత్సవం మహాకభూరి విరాళము

రెడ్డిహాస్టలు మహానిధికిగాను శ్రీమంతు రాణీ వేంకట రత్నమాంబ బహద్దరు శ్రీజటప్రోలు సంస్థాన రాణీగారు ౨౦౦౦ రూపాయిల భూరి విరాళమును అనుగ్రహించి వెంటనే బేంకుకేకు చెక్కుమూవపడి అన్గ్రహించినందుకురజతోత్సవాహ్వానసంఘమువారు తమ హృదయపూర్వకమగు కృతజ్ఞతను వెల్లడిచేసుకొనుచున్నారు.

ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల

కంజరగూడెం
(సికింద్రాబాదు దక్కన్)

ఇది యీసంస్థయొక్క ౧౫వ నివేదిక యీ సంవత్సరము వైద్యాలయములో చికిత్సపొందిన వారిసంఖ్య ౫౩౬౮౫ అనగా గతసంవత్సరముకంటె ౧౦౦౦మంది అధికము. యీ సంవత్సరము చికిత్సపొందిన వారిసంఖ్య గతసంఖ్యకైన నూటికిరెండింతలు పెరుగుదల దీనిబట్టి ప్రజలఆదరము యీవైద్యాలయము పూర్తిగాబడయుచున్నట్లు స్పష్టము.

అనేకమారులు ద్రవ్యసహాయమునకు ప్రజలకు విన్నపములు గావించి యుంటిమి, మా విన్నపములను ఆమోదించిపలువురు తమశక్తిమేరకు విరాళములను మాసచందాలనుయిచ్చి మా కృత్యమునకు ప్రోత్సాహముకలిగించిరని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము.

గతసంవత్సరపు వసూళ్ళ మొత్తములో వసూలుగాక బాకీయున్న రూ ౧౯౫ ౨అణాలువసూలు చేయబడెను, దీనితో యీసంవత్సరము చందాలమూలముగ వసూలైన మొత్తము రూ ౧౭౯౧ ౨అణాలుఅనగా గతసంవత్సరపు ఆదాయముకన్న రూ ౧౩౦౮ ౧౪అణాలు హెచ్చువచ్చెను. యిదిగాక వైద్యాలయ ధర్మవసూలు మూలముగా రూ ౬౩౮ ౧౦అణాలును విరాళముగ రూ ౧౧౦ ౩అణాలు ౭ పాయిలువచ్చెను! వైద్యశాలలోను కొన్నినిలువయున్నమందులు శాఖ్రకొంత నిరుపయోగమగునని భీతిచే తగినసమయములో అమ్మివేయుటవలన రూ ౫౩౮ ౧౫అణాలు ౯పాయిలు వచ్చెను. యీ విధముగా సంవత్సరాంతమునకు రూ ౨౬౭౦ ౧౩అణాలు ౧పాయిఖర్చులుపోను నిలువచేసినది ఔషధాలయములో నిలువయున్న ఔషధముల విలువ రూ ౧౭౫ యిందులో ఖర్చు చిన్న ఆదాయవ్యయపట్టిక పరిశీలించిన యీసంస్థకు రూ ౬౫౩౮౨అణాలు ౫పాయిలుఖర్చైనట్లు తెలుచున్నది గతసంవత్సరము దీనికన్న రూ ౩౭౨౭ ౧౩అణాలు ౧పాయి మాత్రమే, యీ ఔషధాలయములో సుమారు ౫౫౦౦౦ రోగులకు రూ ౧౭౫౦ వెచ్చింపబడెను అనగా. సగటునతలఒక్కంటికి నాలుగుపైసలు ఖర్చుకనబడుచున్నది. యిదివరలో ఉదారమహాశయులనుద్దేశించి యీసంస్థకుశాశ్వతానిధి కల్పించవలసినదిగా కోరియుంటిమి. వాడుకయింట్లలో ఉండవలసివచ్చుటచే కావలసిన అనేకవసతులను కల్పింపవీలులేకపోయినది. అందుచేస్వంతభవన నిర్మాణమునకుద్దేశించి ఉదారవంతులగు ధనవంతులను కోరియుంటిమి. మాశ్రమవృథాకాలేదని విన్నవించుట చాలసంతసముగుచున్నది.

బెంగాలుకు నేపాలు బియ్యము

బెంగాలు రాష్ట్రముయొక్క అవసరానికై నేపాలు రాజ్యంలోనివారికిసరిపోను మిగిలియుండే బియ్యమును పట్టుపంపించెవమని నేపాలు మహారాజాగారు తెలుపగా ఇండియా ప్రభుత్వపుఆహార శాఖ మంత్రియగు జె.పి. శ్రీవత్సవగారు దానికి ఒప్పుకొనినారు.

కొన్ని విశేషాలు

అందములో విరాగ సలముగు హైదుపార్కు చుట్టూఉండిన యినుపకడీలను లాగినారు అవిరు౫౦ టన్నులైనవి. వాటితో తుపాకులను చేసినారు.

హిందూస్థానములో ౪౦,౮౨౨ మైళ్ళ రైళ్వేలైను లున్నవి. హిందూస్థానములో సైన్యానికి యుద్ధాదిలో ౫లక్షల డ్రెస్సుబట్టలు కావలసియుండెను. ఇప్పుడు నెలకు ౨౦ లక్షల డ్రెస్సు బట్టలను చేయించుచున్నారు. యుద్ధానికి బ్రిటిష్ఇండియాలో ౧౭౩ కోట్ల కాగితంనోట్లు చలామణిలో నుండెను. జూలైనెల౩౧నాటికి అవి ౭౮౦ కోట్లవరకు పెరిగెను.

వైదికాంధ్ర బాలికాపాఠశాల

నల్లగొండ పట్నములోని పైపాఠశాల వార్షికోత్సవము ౨వ తేదీనాడు శ్రీమతి పద్మాదేవిగారి యధ్యక్షతలో జరుగుచున్నారు, అదే దినము సాయంకాలము ఆవ్వాలు తాలుక్దారుగారి అధ్యక్షతలో కూడ సభజరుగును.

ధాన్యం పన్ను

పానగల్లు (తాలూకా నల్లగొండ) గ్రామమునకు అవ్వలు తాలూక్దారుగారు, మొహతెమీం (విద్యాశాఖ) గారు యితరఅధికారులు విలాసముకొరకై ప్రామేశ్వర దేవాలయము వద్ద మొకాం చేసిరి.

గ్రామరైతులు, క్రొత్త ధాన్య శాసనవిషయమై యీసంవత్సరం పుబ్బ, చిత్త రకార్తెలలో వర్షాలు పడి నాట్లు పెట్టు అవకాశం లేక అల్లుకట్లు అల్లకటం, అల్లుకట్లకు చల్ల తెగుడు వ్యాధి తగిలి రూపాయికి పావలావంతు పండలేదు. చెర్వుక్రింద యుండు కొన్ని పొలములు (కోయనివి) అధికారులు మాచి తెలుసుకొనగలరని, యిదేవిధముగా పునాసచెల్కలలో కోయనివొప్పనుచూచి యెంతఫలించినది సర్కారువారు గ్రహించవచ్చునని పైవిషయపరిస్థితులను దృష్టియందుంచుకొని సర్కారువారు ధాన్యపుపన్ను చాలాతగ్గించవలయునని విజ్ఞప్తిపెట్టుకొనిరి. జనాబు అవ్వలు తాలూక్దారు సాహెబుగారు రైతులకు కష్టము తగులకుండ చేయుటకై తహసీలుదారు గారితో చెప్పుతామనిరి. రైతులు ప్రస్తుతధాన్యము వసూలు చేయుకమిటీలో రైతు ప్రతినిధులు లేరని రైతుప్రతినిధులను కమిటీలో చేర్చకోరిరి కాని దీనికి సమాధానము దొరుకుటలేదు.

యిక్కడి హరిజనులకు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట సర్కారీనుండి ప్రత్యేక పాఠశాలనడుపబడుచుండెను. ౫ సంవత్సరముల క్రిందట పాఠశాల మూయబడెను. తిరిగి స్థాపించ తాలుక్దారుగారికి విజ్ఞప్తిపెట్టుకొనిరి. తాలుక్దారుగారు సాధ్యమయినంత త్వరగా స్థాపించ వాగ్దత్తము చేసినారు.

ధాన్యం పన్ను
(ఒ.వి)

వనపర్తి సంస్థానంలోని చిన్న జానంపేట గ్రామములో విత్తనంసప్లయి లేక కొన్ని భూములు బీడయ్యెను. పునాసపురుగుకొట్టి చెడిపోయెను. రైతుల కేమిండి లేదు. ఇట్లుండగా ఎకరాకి కొన్ని సేర్లు సర్కారుకివ్వవలెనని శాసించినారు రైతులెచ్చటినుండి తెచ్చియిత్తురో తెలియదు.

ఈ గ్రామంలో ౬౦౦ రూ॥ లోకల్ ఫండువసూలగును కాని పరిశుభ్రత లేర్పాటులేదు, దోమలు విపరీతము, చలిజ్వరాలచే జనులు బాధపడుచున్నారు. వైద్యసహాయంలేదు. ఇంతవరకు ఈ ఊరి నాకాకు చదువురానిఅజ్ఞానియొక్కడు తాణాదారుగానుండెను, అతన్ని మార్చినారు. ఇంకొకరు రాలేదు. వచ్చినచో అతనికైన కాస్తో కూస్తోనైనా చదువువస్తుందని. కొందాము మా ఊరిలో కిరోసిన్ లేదు. చక్కెర చూతమంటే కనబడదు. గ్రామంగతి చిక్కిరికిందపడినది.

లైసెను వలన కష్టమేమో

నిజాంరాష్ట్రమునగల సదాశివపేటయందు కొందరు పద్మశాలీయులు అక్కడక్కడ జరుగబడు అంగళ్ళలో వస్త్రములు విక్రయించి జీవనము గడుపుచుండిరి. ఇటీవల వారిని లైసెన్సు తీసుకొమ్మనుట ముందుకలుగునష్టమేమాదిరో తెలియజాలరు. కావున దయామయులగు శ్రీ నిజాం ప్రభువుగారు పైపద్ధతిని త్వరలో తొలగింపగలరని వేడుచున్నారము.

దారాలో తహసీలుదారుగారి అవస్థ
(స్వ.వి) రాంపురం ౧౩-౧-౫౩

మహబూబునగరం తాలూకా తహసీలుదారుగారు పునాసచేల తనిఖీచేయుటకువచ్చియుండిరి. వారుబండిమీద స్వారీచేయుచు ఆయినచేలలో నుండియే బండినిలోలుచు తనిఖీచేసిరి. చేలసిరు పట్టిపోయినవి. రూపాయికి రెండు మూడుఅణాల పంటమాత్రమే అయ్యెవుండెను. మేము సర్కారీగల్లా ఇవ్వలేము, మాఫీ చేయవలసినదని రైతులందరుదరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. దానిపై గిరుదావరుతో పంచనామా చేయించి పైకిదరఖాస్తుపంపెను, విచారణ జరుగగలదన్నాడట.

పాపము తహసీలు దారుగారినివరం చేలకుపోతే కాలువలు దాటించడానకు నలుగురుమనుష్యులు కావలసివచ్చినారు.

మహబూబునగరం జిల్లా రైతుల అవస్థ
మహబూబునగరం ౨౧-౨-౫౩ ఫ.

ఈజిల్లాలోనుండె చుట్టుపట్ల గ్రామాలలోను కాక, గ్రతితాలూకాయొక్క పల్లెటూర్ల రైతులందరు సర్కారీగల్లా ఇవ్వలేరము, పంటలు సర్కారు అడుగునంత ధాన్యము కూడ ఎకురాకు పండలేదని, స్థానిక అవ్వలు తాలూక్దారుగారితో మొఱపెట్టుకొనుటకై దండలకు పండలు రైతులు రోజా వచ్చుచున్నారు. చాలావరకు పునాసచేలు బొత్తిగా పండలేదు. వరిపంట పండినను ఎకరాకు ౨౦కి ౩ (రా) ధాన్యము ఇచ్చేనలదు రైతు నష్టపడగలడు. పటేలు పట్వారీలు కూడ జప్తీలు చేసి రైతులను నిబ్బంది పెట్టుచున్నారు. ఇంతకు పూర్వమే ధాన్యముతో సాహుకార్ల కొట్లు నింపబడినవి. ఇప్పుడు రైతులనుసంపాదించిన ఒకగి జనూరు, రితో భిచ్చరదు.

(ప్రజాభిమాని)

అలంపూరు వార్తలు

ఉరుసు షరీఫ్

ధాన్యందొరుకక ప్రజలు ఎంత ఇబ్బందులో ఉన్నా, ఉరుసు బాగానే జరిగింది. వేలకొద్ది జనం కలసినారు. ఈ ఊరిలో దగడాలున్నాయని రాయచూరునుండి పోలీసులను పిలిపించినారు. ఇంతేకాం చేయడానికని కాని జగడాలేజరుగనే జరిగినాయి ఒకపార్టీవారు ఇంకొక పార్టీ వారిని తంపగులగొట్టినారు. అప్పుడుపోలీసులు పాటలుపాడుకుంటూ వీధుల్లో తిరుగుతున్నారు. ఆదినం రాత్రి మళ్లీ అపాయపరిస్థితు లేర్పడుతాయి అని ప్రజలు భయపడినారుగానిపోలీసువారు మేల్కొని ఆ స్థితిని నిలిపివేసినారు.

దేవాలయ స్థితి

దేవాలయము కంపౌండులోనే దరగాఉన్నది. ప్రత్యేకముగా దరగానుండి ఏటికిపోయే రస్తాకూడ నున్నది. కాని బ్రహ్మేశ్వరాలయము నుండే కావాలని ప్రజలనడుస్తారు. ప్రతియేటా ఉరుసు పోయి నాకనెలవరకు మందిరం బాగుపడదు. ఈయేడుమల్లెఖరిసింది ఆలయసత్రములన్ని టిలోనూ దిగి, అక్కడనే మలమూత్రాలు విసర్జించినారు. చిన్న చిన్న గర్భాలయాలన్నిటిలోను వంట చేసుకొనివెళ్ళేముందు లింగాలమీద మూత్రం పోసిపోతారు వచ్చినజనము, ఉరుసుకు ఒకకమిటీఏర్పడి పనులజరుపుతుంది వారికీవిషయం అనగా మందిరాన్ని పాడుచేస్తున్నవిషయం ఏమాత్రము పట్టిలేక్కడు. పోలీసువారు సరియైన ఇంతెజాంచేస్తే అడిజరుగదు. కాని టెంపుల్ కమిటీవారు పోలీసుకు తెలుపుతున్నారో లేనో తెలియదు. పోయిన సంవత్సరం తురకలు సత్రాలూ చిన్న మందిరాలు చాలక బ్రహ్మేశ్వరాలయము తలుపులు పగలగొట్టి లోపలదూరినారు. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చి వారిని వెళ్ళగొట్టి రక్షించినారు. పోయిన వత్సరం మత రాఘాప్పయ్యలు స్వయముగా ఉరుసుకేళ వచ్చిచూచి రిపోర్టువ్రాసినారు. తురకలు ఎంతహంగామాచేసి ఆలయాన్ని చెడుపుతూవుండేది స్పష్టంగావ్రాసినారువారు. కానిఏమిఫలం? టెంపుల్ కమిటీవారు ఈ విషయాన్ని పట్టించుకోరు.

టెంపుల్ కమిటీలో ముసల్మానులను చేర్చుకోవలెనని అవ్వల్ తాలూక్దారు ఒకహుకుం ఇచ్చినారట. దేవాలయమునకు దరగాకు సంబంధము లేకుండా వ్యాకములు మూసేట్టుచేస్తే ఈఅవాంతరాలు జరుగజాలవు.

కిస్తీ

ఉరుసుమూడవదినం కిస్తీలాటి వేస్తారు ఆంటే నాల్గుయిదు హండాలతో అన్నమువండి కిస్తీలో వేస్తారు. పైల్వానులు దానిలో పడి అన్నమంతా కాళ్ళతో తొక్కి మెతుకులన్నీ జనంమీదికి విసురుతారు. ధాన్యందొరకనందున సర్కారువారు ౫౦మందికంటే ఎక్కువ కూడి తినకూడదని హుకుంచేస్తుండగా ఇక్కడ వెయ్యిమందికిపైగా తినకలిగే అన్నాన్ని కాళ్ళతో తొక్కి పారేస్తున్నారు. దీన్నినిలిపితే వచ్చినబీదలకు వినియోగమవుతుంది. సర్కారువారు ఈపద్ధతిని ఆపుచేసి అన్నము వ్యర్థము కానట్టు చేయుదురుగాక.

ఓరుగల్లుజిల్లాలో సర్కారు ఆసుపత్రికై చందాలు.

౪ లక్షల రూపాయలుపెట్టి యొక ఆసుపత్రి గట్టించ సర్కారువారు కృతనిశ్చయులైనారు. ఆట్టిరలక్షలలో ౨లక్షలు సర్కారువారును ౨౫౦౦౦ అజంజాహి మిల్లువారును యియ్య సంసిద్ధులట. మిగతా ౧లక్ష౭౫౦౦౦రు॥లు ప్రజలనుండి వసూలు చేయవలెనని సర్కారువారు నిశ్చయించినారు. ఓరుగల్లువ్యాపారస్థుల పట్టిక, వారీయవలసిన మొత్తములు నిర్దేశింపబడినవి. కాని యీ మొత్తముల నిర్దేశము సరియైన అంచనాపై జరుగలేదని పలావురి అభిప్రాయము. ప్రతివత్సరము లక్ష ఆదాయమున్న పెద్దసాహుకారులలో కొందరికి ౨౦౦౦మాత్రమే వారీయవలెనని సర్కారువారు అన్నారు. కెలు, వంద లాదాయ మున్నవారికి ౫౦౦—౧౦౦రు. యీయవలెనని నిర్దేశింపబడినది. ఇట్టిసాహుకారులలో చాలా అలజడి లిగించుచున్నది.

సాహుకారులలో అధిక సంఖ్యాకులు; వ్యక్తి త్వ ఆస్తి కలిగియున్నానుబట్టిగాని, లేక సాంవత్సరిక ఆదాయములబట్టికాని మొత్తము వసూలు చేయుమని కోరుచున్నారు. లేక వారే తామియిచ్చు మొత్తములు పెట్టి ఆసుపత్రిలో వారిపేర గదులు కట్టించుటకు సంసిద్ధులమని చాలా మంది అనుచున్నారు. కాని సర్కారువారు పైసూచనలను పెడచెవిని బెట్టి, వారు మొట్ట మొదట వేసిన అంచనాపై ఆద్యే వసూలు చేయనారంభించినారు. ఈపద్ధతి అనులు జరిగిన నిత్య జీవనమునకై తహతహలాడు సాహుకారులకిది మృత్యుసము కానున్నది, కావున ప్రభుత్వమువారు వెంటనే పై మూడు సూచనలలో ఏదో యొకటి అమలు చేయుట ప్రజాశ్రేయస్కరము. ఈ విషయమునే మొహబూబు ద్వారా ప్రభుత్వము రికి విన్నవించుకొను సూచనలుకూడా యున్నవి.

మిడిల్ స్కూలుకు పట్టిన గతి

ఆసిఫాబాదు మొదటజిల్లాగానుండి ఇప్పుడు తాలూకాకేంద్ర మగుటవలన మాధ్యమిక పాఠశాలలో విద్యార్థులసంఖ్య చాలావరకు తగ్గినది. ప్రస్తుత హెడ్ మాస్టరుగారు దయార్ద్రహృదయులగుటవలన బడిలోఉండే పంతుళ్ళలో అశ్రద్ధ, సెలవులు తెగకొను అభ్యాసము మున్నగునవిబయలు దేరినవి. ఆసిఫాబాదకు సమీపమునందు ఘోడపెల్లి మరియు జనకాపురములలో పాఠశాలలు ఏర్పాటగుట పరిశుద్ధతవలన దాదాపు ౧౨౦ వరకు విద్యార్థులు మిడిల్ స్కూల్ నుంచి తొలగి పైకేంద్రకనబడిన పాఠశాలలో చేరినారు. మొహతమీమ్ గారు పర్యవేక్షణసంచారమున బడిలో విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గినందులేనందువలన ఆ మెకటి టేటతాలూకా కే మిడిల్ తమయమై అభిప్రాయపడినట్లు తెలిసినది, ఈవిషయము నిజమైనయెడల ఆసిఫాబాద ప్రజలకు చాలా కష్టంగా నుండును ప్రజలలో ఇతరత్ర గ్రామములకు తమపిల్లలపంపునంతటి శక్తి లేనందువలన విద్యాభివృద్ధి ఇంతటితోనే నిలిచిపోవును. కావున విద్యాశాఖ అధికారులకు చేయుమనవియేమనగ ఇప్పుడు హెడ్ మాస్టర్ గారిని మరియు టీచర్లను తక్షణమే మార్చి తగుమాస్టర్లవ్యవస్థ జరిపి ఆసిఫాబాద ప్రజల కోరికను ఫలప్రదమొనరింపగలరు.

ఇట్లు
జి. యస్. గుప్త,
మరియు, ఆసిఫాబాద ప్రజలు.

సదాశివపేట
౨౫-౧౧-౪౩

ఇక్కడ సుమారు మూడునెలలనుండి సినిమాలు జరుగుచున్నవి. కాని సుధారక్ [పిక్చర్సు] ఆటలుమాలపిల్ల భక్తిమాల మొదలగు ఆటలు జరుగుచున్నందున సనాతనవాదియగు ఒకగుప్తగారు వైశ్యులతో సినిమాకు పోవద్దని చెప్పుచు సినిమా యజమానులను కూడ పిలపించి ఇట్టి ఆటలు వలదని నిగ్రహించినారు.

వెలుతురుపన్ను ప్రజలవద్దసరిగా వసూలు చేయుచున్నారు కాని వెలుతురు పెట్టుటలేదు. ఇటీవల చీకటిలో ఒక బీదవాడు బాటనుండి పోవుచున్నప్పుడు వానిని పాముకరచెను వాడు చనిపోయెను.

రోజుకుప్రతివానికి ఒకపావుసేరు కిరసనాయిలు లభించు గుండెను తెలకోజాలనుండి దొరుకుటలేదు

శ్రీ యాదగిరి ఉత్సవం

శ్రీ యాదగిరిఉత్సవం గతసంవత్సరములకంటె మిక్కిలి వినోదాతిశయముగా కాగలదు మార్గశిర శు॥ ౧౦౹౹ మొదలుకొని మార్గశిర బ॥ ౬ల పర్యంతరం జరుగగలదు.

గ్రంథ దానము

స్త్రీపురుషవిమర్శ నక్షత్రమాల:— ఈగ్రంథము విఖ్యాత పురుషులగు శ్రీపూడి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారిచే రచింపబడినది. ఇది నిజాం రాష్ట్రమందలి గ్రంథాలయములకన్నిటికి తదితరులకును ఉచితముగా యివ్వబడును. వలయువారు పోస్టుఖర్చుకై నాలుగుస్టాంపులు టికటు పంపుచు తమ చిరునామా తెలుపవలయు — జి. రాంరెడ్డి, వెలిమినేడు పోస్టు వెలిమినేడు — (నార్కట్ పల్లి) (జిల్లా నల్లగొండ)

జనగామ గ్రంథాలయ వార్షిక సభా నిషేధం
(ఒ.వి) ౨౧-౨-౫౩

౨౦-౨-౫౩ శుక్రవారంనాడు జనగామలో యువజన గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము జరుపుటకు గ్రంథాలయమువారు నిర్ణయించుకొని ౧౦ రోజులు ముందుగానే ప్రభుత్వము వారిని అనుమతి కోరుచు ఆలీపు ఫారముపై దరఖాస్తుపంపినారు. సభ జాతిమధ్యాహ్నము వరకును ప్రభుత్వము వారినుండి ఏసమాధానముగాని జటంకపుఆజ్ఞగాని రాలేదు. ఏదియు రాకుండుటయే వారిఅనుమతిగా భావించి గ్రంథాలయమువారు హైద్రాబాదు వర్తమానపత్రికల నుండి ఉపన్యాసకులను రప్పించుకొని సభాప్రయత్నములో ఉండగా నాడు మధ్యాహ్నం ౨గంటలకు నల్లగొండ తాలూకాదారుగారి నుండి గ్రంథాలయ కార్యదర్శి గారికి శ్రీముఖము వచ్చినది. దానిలో ఆజ్ఞయిది —

"మీరు పంపిన ఆలీపు ఫారము మీ సభకు సంబంధములేనిది ఆ 'బే'ఫారమును పొందవలెను కనుక 'బి'ఫారంపంపితే ఆలోచింతును." ఇది నాటిలో సంగతి, కావున ఒకమారుకూడ ఈగ్రంథాలయమునకు నిది ఇదేవిధము తటస్థించినట్లు తెలిసినది. అట్లాను సారముగ ఉత్సాహముతో ఉన్న ప్రజలును, కార్యకర్తలును ఉత్సాహమును చంపుకొని తమ కార్యక్రమము మానుకొనిరి.

నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర నాయకులు

శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు

—దేవులపల్లి రామానుజరావు.

నేను ప్రవేశపరీక్షకు అభ్యర్థిగానుండిన సంవత్సరమున మాకు "శ్రీ" వ్రాసిన ఎలిబిపఠనీయముగా నుండెను. ఆకాలమున మాయింటనున్న సుజాత పత్రిక పాతసంపుటములను తిరుగవేయుచు అందు శ్రీ రామకృష్ణారావుగారు శ్మశానవాటికయను శీర్షికతో తెనుగున పరివర్తించిన శ్రీ సీంద్రుని పద్యములనుచదువుట తటస్థించినది. ఆపద్యములభావ గాంభీర్యము, భాషాపుష్టిమున్నుగుచున్నై తరువాతనేక పర్యాయములు పద్యములనుపఠించి యానందించితిని. అనంతర మా సంపుటములలో వారువ్రాసిన యనేక వ్యాసములనుచదివి ఆయననొక మారు దర్శింప మిక్కిలి వేసుకపడితిని. రెండు సంవత్సరములతరువాత శ్రీకృష్ణ దేవరాయాంధ్రభాషా నిలయమున ప్రస్తుతన్యాయమూర్తులగు శ్రీ రామచంద్రనాయకగారు స్త్రీల హక్కులను గురించి యుపన్యసించిన సందర్భమున అధ్యక్షపీఠమునుండి ఆయన ఆంగ్లభాషలో గంభీరోపన్యాసమొసంగిన సమయమున ఆయనను తొలి సారిదర్శించితిని, అవి రాజా వీరభద్రరావుగారొక పర్యాయము వీరిని గూర్చి ముచ్చటించుచు ఆయనమూర్తి చిన్నదేకాని కీర్తి మాత్రము పెద్దదని చెప్పిరి. సత్యమే, కీర్తితో బాటు ఆయన విజ్ఞానముకూడ గొప్పది.

రామకృష్ణారావుగారు బహుభాషాకోవిదులు, సంస్కృతాంధ్రములు, ఉర్దూఆంగ్లములు, అరబీ ఫారసీలు వీరికిసుపరిచితములు. శ్రీకొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారివలె ఆంధ్రనాయకులలో వీరుసుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు; హనుమంతరావు, ప్రతాపరెడ్డిగార్లవలె మాతృభాషను ప్రేమించి అనుకవిత్వము వ్రాయగలసమర్థులు; విద్యావంతులగు నరసింగరావుగారివలె ఉర్దూభాషలో చక్కని వ్యాసకర్తలు; వీరందరివలె ఆంధ్రమహాసభ పూర్వపు అధ్యక్షులును, అస్మన్మిత్రులు, యువకభాషాసేవకులు, ఆంధ్రమున గ్రంథకర్తలనగు రంగనాథరావుగారికి వీరు జనకులు. కావున నిజమీరియందున్నైన పేర్కొనబడిన నాయకులకు లేనివిశేషగుణము.

రామకృష్ణారావుగారు సర్వతోముఖ ప్రతిభాశాలురు, వారు గ్రంథాలయోద్యమమున నభిరుచిగలిగి అందు ప్రముఖపాత్రను నిర్వహించిరి. భాషారంగమున వారినామమును విస్మరించుటకు వీలులేదు. పరిశోధనపత్రికాభిమానము, రాజకీయము లందు వీరు చిరపరిచితులు. వాదవేదికలందు, సభారంగముల వీరుసుప్రసిద్ధులు. వైతాళిక సమితియాజమాన్యమున జరిగినయొక సభలో రావుగారు మహారాష్ట్రభాషలో నుపన్యసించుటనే నెరుగుదును.

అంగడిలో సన్నియున్నరి కానిఅల్లునినోటిలో శనియున్నదని మనసామెత. రామకృష్ణారావుగారి శేముషీసంపత్తి కితగినఫలమునిజాంరాష్ట్రాంధ్రులకు కలుగలేదనుట నిస్సందేహము. రాజకీయమందున టుంపనిచ్చినను భాషారంగమున తన నామము చిరస్థాయిగాజేయగల కార్యముల నిర్వహింపగల సామర్థ్యము ఆయనకుగలదు. తెనుగులోనొకదిన పత్రికను,ఆంగ్లమునందలిత్రీవేణివంటిమాసపత్రికను నడుపజాలిన ఆర్థిక వైజ్ఞానికశక్తులాయనకు గలవు. వాఙ్మయసేవకు శాశ్వతమగు సంస్థనుస్థాపించు దక్షత ఆయనకుగలదు. విద్యార్థులలో ఆయనకు మంచిపలుకుబడిగలదు, నాయకత్వము వహించి సాహిత్యసమును నడిపించుచో అనుసరించుటకు అస్మదాదులవంటి యువకుల నేకులుగలరు. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల, మనోరథములను రామకృష్ణారావుగారు నెరవేర్పరా?

సేతుబంధ శాఖా కార్యములు

సేతుబంధ శాఖయనగా ఆప్పాషీ
(పీ. డబ్ల్యూడీ శాఖ)

నీటిపారుదల సర్వేలు

చెఱువులు మరమ్మతు సర్వేలుచేయుపార్టీలు ౧౩౫౧ఫ.లో ౩౬౫ చెరువుల సర్వేలనుచేసెను. నీటిపారుదల అవకాశములు పరిశోధింపబడెను. హాలియా రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టునకు ౨౩లక్షలును, కొత్తపేట రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టునకు ౫౦ లక్షలును, ఆలేరుప్రాజెక్టునకు ౫౦వేలరూపాయిలును ఖర్చగునని ఈసర్వేలవల్ల తెలిసినది.

నీటిపారుదలపనులు

౧౩౫౧ ఫ. లో నీటిపారుదల పనులపై మొత్తము రు. ౨౪,౧౧,౭౩౧ ఖర్చాయెను. క్యాపిటల్ లెక్కక్రింద రు. ౧,౭౦,౯౧౫ ఖర్చాయెను. పదివేలు అంతకుపైన ఖర్చైనపనులు వరంగల్లు డివిజనులో ౧౩, నల్లగొండ డివిజనులో ౧౩ ఆసిఫాబాదు డివిజనులో ౩, కరీంనగరు డివిజనులో ౧౯ మెదకుడివిజనులో ౨ గుల్బర్గా డివిజనులో ౨ రాయచూరుడివిజనులో ౧ ఇట్లు మొత్తము ౫౩.

ఇవిగాక ఈక్రింది రెండు పెద్దపనులు సాగుచున్నవి.

౧. వరంగల్లుజిల్లా మధిరతాలూకాలోని వైరపల్లి పెద్దచెరువును మరమ్మతుచేయుపని. దీనికి రు. ౨,౨౭,౩౦౦లు ఖర్చగునని అంచనావేయబడెను. ౧౩౫౧ఫ,అబాను నెలాంతమునకు రు.౧,౫౮,౭౦౮ ఖర్చాయెను.

౨. ఆసిఫాబాదుజిల్లా చెన్నూరు తాలూకా గంగారమునందలి తోర్రిచెరువు మరమ్మతునకై రు. ౧,౧౧,౩౦౦లు ఖర్చగునని అంచనావేయబడెను. ౧౩౫౧ ఫ. సంవత్సరాంతమునకు రు. ౯౬,౬౫౪లు ఖర్చయ్యెను.

నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు

నిజామాబాదు నీటిపారుదల కాలువలపైనను పిల్లకాల్వలపైనను రు ౧,౦౭,౫౬,౭లు ఖర్చుపెట్టబడెను. దీనివల్లఆర్మూరుతాలూకాలో రు౩౦,౦౫౧ ఎకరములభూమి సాగుక్రిందకువచ్చును. ౨౩,౬౩ మైళ్ళపొడవుగల కాలువలు త్రవ్వుటకురు౧౦,౩౬౦లు ఖర్చాయెను. ప్రాజెక్టు మొయింటె నెన్సుకు రు౩,౪౩,౭౫౦లు ఖర్చాయెను.

పరిశోధన

ఈయేడు ఈక్రింది పరిశోధనలు చేయబడెను.

౧ నిజాంసాగరు కాలువక్రిందనున్న భూమిలో సగటున ఎకరమునకు ఎంతపండునో పరిశోధింపబడెను. ౨ వ్యవసాయముచేసి ఈఅంకెలు సంగ్రహింపబడియెను. ౩ చెరువుల క్రిందను కాలువల క్రిందను నీటిరేట్లను నిర్ణయించుటకుపరీక్షలు ౪ నల్లరేగడిలో పండించుటను గూర్చిన పరిశోధన. ౫ నిజాంసాగరు కాలువలక్రిందనున్న గ్రామముల పటములు తయారుచేయుట.

నిజాంసాగరుక్రింద నీటిపారుదల అభివృద్ధి

నిజాంసాగరుక్రింద జరిగిన నీటిపారుదల అభివృద్ధి ఈక్రింది అంకెలవల్ల తెలియగలదు.

	ఎకరములు
౧౩౪౧ ఫ.	౯,౯౬౫
౧౩౫౧ ఫ.	౧౦౭,౨౩౦

వైరా ప్రాజెక్టు

వైరాప్రాజెక్టు కాలువలిప్పుడు ౧౯,౨౫౭ ఎకరములను సాగుచేయుచున్నవి. వీటిని సరియైన స్థితిలో ఉంచుటకై సాలుకు రు. ౧౩,౫౦౦లు ఖర్చగుచున్నవి. ఇప్పటి ప్రాజెక్టుక్రింద ౧౪,౦౦౦ ఎకరములభూమి సాగుచున్నది.

పాలేరు ప్రాజెక్టు

పాలేరు రిజర్వాయరును. కాలువలను సరియైన స్థితియందుంచుటకు రు. ౨౧,౦౦౦ లు ఖర్చుచేయబడినవి. ఇప్పుడు దీనిక్రింద ౧౩,౦౦౦లు ఎకరముల భూమి సాగుచున్నది.

సింగభూపాలియము ప్రాజెక్టు

ఇది ౩,౦౫౦ ఎకరములభూమిని సాగుచేయుటకు ద్దేశింపబడినది. ౧౩౫౧ఫ సంవత్సరాంతమునకు దీనిపై రు౪,౩౯,౧౯౨లు ఖర్చుపెట్టబడినవి.౧౩౫౧ఫ ఆదీబారునాటికి ౧,౫౦౦ ఎకరములసాగుచేయుటకు అనువైనపని జరిగినది.

కరువునివారణపు పనులు

౧౩౫౧ఫ లో కరువు మంజూరీ క్రింద చేయబడిన పనులకై రు౭౩,౧౧,౬౩౦ ఖర్చాయెను. ఇందులో రు ౧౫,౭౪,౯౯౬ నీటిపారుదల పనులపై ఖర్చాయెను. ఇందులో డిండిప్రాజెక్టుకూడకలదు రోడ్లపై రు౬,౭౭,౭౩౮ ఖర్చాయెను. వరంగల్లు; నల్లగొండజిల్లాలలో కరువుపనులపైరు౧౧,౪౦,౯౪౪ ఖర్చుపెట్టబడెను, ఈరెండుజిల్లాలలోను ౭,౨౭,౦౦౦ మంది కూలీలకు పనిలభించెను.

డిండీ ప్రాజెక్టు

ఈ ప్రాజెక్టుపని౧౩౪౯ఫ లో ప్రారంభమాయెను. ఇందుకై రు౭౫౩౦,౦౦౦ ఖర్చగునని అంచనా వేయబడెను. దీనిక్రింద ౩౯,౦౦౦ ఖర్చగునని అంచనా వేయబడెను. ఈప్రాజెక్టుక్రింద పని చేయువారికి వైద్యసౌకర్యములు, పారిశుద్ధ్యపు ఏర్పాటులు, హాస్టల్, పోలీసు ఏర్పాటులు, పాఠశాలలు, సహకార సంఘములు, ఇండ్లు మున్నగుఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

(హై. సమాచారం)

పడమటి ఇండియా సంస్థానాలకు కూడ

చిన్నవాటిని ఒకటిగా కలిపే విధానము

—

గారత ఏప్రిలునెల తేదీన ఇండియా ప్రభుత్వపు రాజకీయశాఖవారు ప్రకటించినట్టి "చేర్చివేసే" విధానము ననుసరించి, వైస్రాయిగారు ఇండియా మంత్రిగారి మాటతో కలిసి ఆవిధానమును ఇపుడు పడమటి ఇండియా సంస్థానాల ఏజన్సీలో చేరియున్నట్టియు, గా౫సంగకు పూర్వము వాటికి కొద్ది పరిపాలనాధికారములుమాత్రమే ఉంటుండినందువల్ల తెలదర్జా, రవదర్జాలలో చేర్చబడియుండి నట్టియు సంస్థానాలకుకూడ వర్తింపజేసినారు.

జబల్పూరులో చక్కెర కరువు

—

జబల్పూరులో చక్కెర కరువైనందువల్ల హోటళ్ళ యజమానులు నవంబరు౨౦ తేదీనుండి తమవ్యాపారము ను మానివేయుటకు తీర్మానించు కొన్నారు,

హిందూమత సంస్కరణకు అవసరము

—

బొంబాయిలో భారతీయవిద్యాభవనము అను దానిని స్థాపించి ఆరవ ఏడు ప్రవేశించుటచే ఆ సందర్భమున బొంబాయిలో నవంబరు ౨౦ తేదీన అవిద్యాభవనాధ్యక్షుడగు కె. యం. మున్షీగారి ఆధ్యక్షతలో భవనస్థాపన స్మరణోత్సవము జరిగినది. అపుడు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి హెచ్.వి. దివాటియాగారు ఉపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

"హిందూసంస్కృతి చావకుండ ఉండవలెననిచో దానిని హేతుబద్ధమైన మూల సిద్ధాంతముల ననుసరించునట్లుచేయవలెను. అట్లుచేయనిచో నేను మనవిద్యావంతులైన యువకులలో మతము యెడ, దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచున్న అలక్ష్యభావముచే ఆఖరుకు ప్రాచీనకాలమునుండి పెద్దలవల్ల మనకు సాంప్రదాయాగతమైన అమూల్య సంస్కృతికే వినాశము చెందగలదు.

హిందూమతముఅంటే కేవలముకర్మమార్గమే కాకుండ జ్ఞానయోగముగనుండునట్లు సంస్కరించియు భగవద్గీతాబోధలు శ్రీకృష్ణుడుఅర్జునునికి చెప్పినరీతిగానే నేడుమనకుండే పరిస్థితులలో ఎట్లు ఆచరించదగునో తెలిపియు నూతనహిందూమతమునకు పునాదినివేయవలెను. దీనికి హిందువు లందరును సహాయులగుట విధి. ఈ విషయమున ప్రాచీనవిజ్ఞానమును రేపు పెద్దవారు కానున్న హిందూబాలబాలికలకే గాక ఎక్కడనున్న, వారలైనను ఇండియాదేశము ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతికి జన్మస్థానమని తలచువారలకందరికిని బాగుగా నచ్చునట్లు చేయగలవను ఆశతో నున్నాను."

— —

బెంగాలు క్షుద్బాధితులకై దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల విరాళాలు

దక్షిణఆఫ్రికాలో నెటాలులో ఉండు భారతీయులు బెంగాలు క్షుద్బాధితులరక్షణకై ఔదార్యముతో విరాళములను ఇచ్చుచున్నారు. భారతీయ విద్యార్థులు తమ జేబులలో నుంచుకొను చుండు డబ్బును ఇచ్చివేయుచున్నారు. భారతీయులైన ఆటకాండ్రు ఆటలనాడి వచ్చినడబ్బును ఇందుకే ఇచ్చుచున్నారు. ఇందుకనియే భారతీయుడొకడు సజీవమైన పామునొకదానిని పట్టుకొని ఇంటింటికిపోయి చూపించి, ఆడించి ఎక్కువ డబ్బునే ప్రోగుచేయగలిగినాడు.

— —

తుర్కీలో భూకంపంచే ఆరు వందల చావులు

— —

నవంబరు ౨౮వ తేది శనివారమునాడు ఉదయముననే మధ్యతుర్కీలో పెద్దభూకంపమువల్ల ౬౦౦ మంది మరణించిరని అంకారానుండి సమాచారము తెలిపినది. ఈకంపము మధ్యతుర్కీలో తక్కిన అన్నిచోట్లలోకంటె అంకారాలో ఎక్కువగా నుండెనట, మొత్తము ౧౩ సెకండ్లకాలముండెను. అంకారాకు ఈశాన్యమున నుండు ప్రదేశమునకు ఎక్కువగా బాధకలిగినది. ఈప్రదేశము యొక్క విస్తీర్ణము ౧౫౦మైళ్లు ఉండవచ్చును. ఈకంపము తర్వాత అంకారాలోను అనటోలియాలోని ఇతర పట్టణములలోను క్రొత్తకంపములు జరిగినవి.

నవంబరు ౨౯నాటివరకు తెలిసిన సమాచారము ఏమనగా. ఈభూకంపమువల్ల ౧౫౦౦మందికి పైగా మరణించిరనియు, ౨౦౦౦మందికిపైగా పెద్దగాయములైనవనియు లెక్కలు తేలినవి. ౨౫ గ్రామాలు పూర్తిగా నాశమైనవి. స్మాస్యూరుండి సాంసూక్ కుపోవు రైలుబాటలో ౨౫మైళ్ళభాగము ధ్వంసమైనది. అనేకములైన పెద్దబాటలు అస్పష్టములైనవి.

— —

యైక్య ప్రభుత్వపు బెంగాలు రక్షణ సహాయము

డివెలరాగారు బెంగాలు రాష్ట్రీయ క్షుద్బాధితులరక్షణకై యైరురాజ్య ప్రభుత్వము సహాయము చేసెదనని వాగ్దానముచేసినందుకై ఎ.యస్. బోస్; డాక్టర్ పి.బి.సేల్, బి.బి. రాయ్‌చౌదురి, యస్. ఏ. మాగార్లు మున్నగు లండనునగర వాసులగు భారతీయులు ఆ యైరుప్రభుత్వపు అధ్యక్షుడగు డివెలరాగారికి కృతజ్ఞతా వచనములను పంపినారు.

— —

బర్లిన్‌నగరం మూడవవంతు విధ్వంసం

—

జర్మనీ ప్రధాననగరమగు బర్లిన్‌పైకి నవంబరు ౨౨,౨౩,౨౪,౨౫,౨౬ తేదీలలో బ్రిటిషువిమానాలును, అమెరికను విమానాలును పోయి బాంబులను చాలఅధికముగా వర్షమువలెనే వర్షించినవి. ఇందువల్ల బర్లిన్‌నగరంలో మూడవవంతుప్రదేశము ధ్వంసమైనదని బర్లిన్‌నుండివచ్చిన ఒక సైనిక విషయప్రవీణుడు తెల్పినాడు. ఆనగరములో ఎంతదూరమునడచినను ధ్వంసముగాని యిల్లు ఏదిగాని కనిపించుటలేదని ఆయన చెప్పినాడు.

— —

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా ... రూపాయలు
ఆరు నెలలకు „ ౩-౦-౦
బ్రిటిష్ ఇండియాలో సంవత్సరానికి ...
విడి ప్రతి ౦-౧-౩
పాత పత్రిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions

BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISFMENT

Volu 18 — No. 7 | Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn | 2 - 12 — 1948

ధనాంజనము.

పత్యకథానిక

మద్రాసులో త్రిప్లికేనులో ఒక బ్రాహ్మణకుటుంబము సుఖముగా జీవించుచూ ఉండెను. లక్ష్మీనారాయణ హైకోర్టులో ... సాపని చేసి నెలకు ... రూ॥ జీతం పొందుతూ ఉండినాడు. వయస్సు ... ఏండ్లు. ఆతనికి లక్ష్మమ్మ అనే చక్కని భార్యయున్నది. వారికి పెద్దరుపిల్లలు కలిగినారు. వారితోపాటు లక్ష్మీనారాయణ తల్లిదండ్రి అయిన వెంకటరావు తన చిన్నాయన రామరావు తన తమ్ముడు శేఖరు, ఆ కొయింట్లో ఉండినారు. వెంకటరావుకు ... రూ॥ ...

... ఆవరాలు కనబడినవి. చదువుతున్నాడు. "తిరుపతిలో వెంకట్రావు యింట్లో చాలా ధనం ఉంది. అది శ్రీ స్వామిగళ్లద్వారానే లభ్యమౌతుంది" అని చదివినాడు. తలుపువద్ద కాచుకొని వింటున్న యింటివారంతా దిగ్భ్రమచెందినారు. స్వామిగారి కందరున్నూ ... దాసజ్ఞ అని సాష్టాంగం పడి లోబడిపోయినారు. వెండిచెంబును యంత్ర అను సముద్రములో పారవేయించినారు.

ఇట్లుండగా ఒక వారం దినాలలో లక్ష్మీనారాయణ ...

భారతదేశపు బాధలను తొలగించుట

లండనునగరంలో నవంబరు ౨౮ తేదీన భారత దేశమునుగురించి భగవంతునికి ప్రార్థనలు క్రైస్తవ దేవాలయములలో జరుపబడినవి. లండనునగరపు బిషపుగారు, క్రైస్తవస్వాములకును, నాయకులకును, పరిపాలనాధికారులకును వివేకమును సానుభూతిని ఒసగవలసినదనియు, భారత దేశమందలి జాతులన్నింటికిని ఐకమత్యమును కుదుర్చవలసినదనియు; ఇండియా దేశములో నివసించుచుండే లక్షలకొలది మందికి పరస్పరవిశ్వాసానురాగములను కలిగించవలసినదనియు భగవంతునిప్రార్థించిరి.

ఇదేరోజు మధ్యాహ్న నిజాంరాష్ట్రములో డోర్నకల్లుబిషపుగారు అజరయ్యగారి సందేశమొకటి ... బ్రాడుకాస్టింగ్ కార్పొరేషను చేయబడినది. సందేశములో ఇట్లున్నది. "నేను ఇండియా కొఱకై చేసే ప్రార్థనలతో మీరు చేయుమన్నందుకు మొదట నా కృతజ్ఞతావచనము. ప్రభుత్వమువారిని గురించియు ముస్లిమ్ లీగును గురించియు కూడ మన ప్రార్థన అవసరము. అన్ని పక్షముల వారలునుతాము కలిసిమెలిసి పనిచేయుటకుగల ఆటంకములను ... ప్రార్థించుచున్నాను; భారతదేశపు రాజకీయ ... అగపు."

కలకత్తాలో తగమరణాలు

నవంబరు ౨౩ తేదీన కలకత్తానగరంలో తిండిలేని కారణం కాంబెల్ ఆస్పత్రిలో ...మంది చేర్చుకొనబడిరి; దెహాలా ఆస్పత్రిలో ...మంది చేర్చుకొనబడిరి; ఆరోజున మొదటిఆస్పత్రిలో ౧౩మంది; రెండవ ఆస్పత్రిలో ౩మంది, లేక్ క్లబ్ ఆస్పత్రిలో ఇద్దరు; డాక్టర్ సురేశ్ సర్కార్ రోడ్డు ఆస్పత్రిలో ఇద్దరు, కుమార్ సనత్ కుమార్ ఆస్పత్రిలో ముగ్గురు, మార్వాడిఆస్పత్రిలో ఇద్దరుచనిపోయిరి.

పూరిపట్టణమందు నవంబరు ౨౦ తేదితో ముగిసే వారమందు మొత్తము ...మంది మరణించినారు. వారలలో ముగ్గురుకలరావల్లను; ...మంది జ్వరము వల్లను మరణించినారు. మృతులలో ...మంది క్షుద్బాధితులైన వారలు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలు

వైద్యవిద్యాపీఠ పరీక్షలు ... సం॥ మార్చి ..., ..., ..., ... తేదీలలో బరంపురం, పాలకొండ, విజయనగరం, పిఠాపురం, రాజమండ్రి, కొవ్వూరు, తణుకు, ఏలూరు, నూజివీడు, బెజవాడ, గుంటూరు, రేపల్లె, నెల్లూరు; ఆత్మకూరు, వెంకటగిరి, గుంతకల్లు, హైదరాబాదు కేంద్రములయందు జరుగును. దరఖాస్తులు రుసుము దుర,తో సహా పరీక్షాకార్యదర్శిగారికి ... సం॥ జనవరి నెలాఖరులోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. గడువు దాటివచ్చిన దరఖాస్తులు, రుసుము అంగీకరింపబడవు. పాఠ్యక్రమము దరఖాస్తుల నిమిత్తం ... చీటి అంపుకొనవలెను.

వివరములకు: — వైద్యవిద్వాన్
కంభంమెట్టు విష్ణువర్ధనరావు
ఏ.ఆర్.ఏ.సి. ఆ.ఆ.వి. పీఠ పరీక్షా కార్యదర్శి.

Printed and Published by G. ... Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor S. Prathap Reddy, B.A., B.L.